

EEN NIEUW BEGIN

Lizzie Page

Een nieuw begin

HET WEESHUIS 2

Vertaald door Louise Koopman

 oceaan

Een nieuw begin is deel 2 van de serie Het weeshuis

Eerste druk 2023

Tweede druk 2024

Oorspronkelijke titel *A Place to Call Home*.

Bookouture, imprint of Storyfire Ltd., Londen

© 2022 Lizzie Page

© 2023 Nederlandse vertaling Louise Koopman / Oceaan

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp Villa Grafica

NUR 302

ISBN 9789046832813

ISBN 9789046830345 (eBook)

ISBN 9789046830611 (audiobook)

www.oceanboeken.nl

Oceaan maakt deel uit van Park Uitgevers

*Voor mijn allerliefste eerstgeborene
die zich aan de andere kant van de wereld bevindt.*

Vol wanhoop was haar blik,
toen zei ze (en het was waar, denk ik):
'Zorgen over mezelf, maak ik me niet,
maar jullie lot, mijn arme kinderen, doet mij verdriet.'

'Armoede', Jane Taylor

Het tijdschrift *Good Housekeeping*, augustus 1949, de wekelijkse quiz

Hoe ziet jouw perfecte thuis eruit?

Je hebt vooral D's gescoord:

Je bent een zeldzaam geval: geluk bestaat voor jou niet uit wonen in een paleisje, een kasteel of een villa aan zee. Je bent net zo tevreden in een hut of een iglo! Voor jou gaat het erom dat je omringd bent door je dierbaren. Sommige mensen zouden beweren dat je 'snel tevreden' bent, wij zouden zeggen dat het komt omdat jij niets liever wilt dan en goed thuis.

1

September 1949
Suffolk

Op woensdagochtend, toen Clara op het punt stond naar de markt te gaan (Rita wilde heel graag radijsjes), stopte er een zwarte Ford voor het huis. Juffrouw Bridges stapte uit. Normaal gesproken zag de medewerker van de dienst Kinder- en Jeugdzaken en parttime begraafplaatsbeheerder eruit als om door een ringetje te halen, maar nu leek het alsof ze achterwaarts door een heg gesleurd was. Haar blauwe dophoedje was scheefgezakt en haar blouse hing open.

‘We zijn al vanaf zeven uur op pad,’ zei juffrouw Bridges luid, alsof ze de halve wereld hadden overgereisd. Ze schudde haar hoofd en haar blik smeekte om hulp. ‘Je zult een behoorlijke klus hebben aan deze twee,’ fluisterde ze.

‘Beter laat dan nooit, juffrouw Bridges!’ riep Clara hartelijk. Ze had de drie nieuwe kinderen afgelopen zondag al verwacht. Op zaterdag had Clara zo veel vlaggetjes opgehangen dat het leek alsof het weer bevrijdingsdag was. Ze had de veertien jaar oude Maureen, het oudste meisje in kindertehuis de Grange, overgehaald een rabarber-crumble te maken. Clara had voor de spiegel geoefend op haar welkomstwoordje: ‘Ik ben jullie huismoeder,’ met een hartelijk knikje. ‘Ik ga hier heel goed voor jullie zorgen.’ Ze wilde er net zo uitzien als de vrouwen die ze in films had gezien: gezond, betrouwbaar, Judy Garland.

Ze had een matras in de meisjesslaapkamer gelegd en een stretcher in de jongenskamer gezet. Een van de meisjes kon op Terry’s vroegere bed slapen – voor de komende tijd kon het zo wel. Rita, de tien jaar oude pianiste, had aangeboden haar versleten Molly de Muis op het kussen te leggen, want het zag er nogal steriel uit, maar Clara had heel impulsief al haar geld uitgegeven aan drie gebreide beren. De kinderen zouden tenslotte met lege handen aankomen.

Op zondagochtend had Clara het haar van de meisjes gevlochten en brylcreem in het haar van de jongens gesmeerd. Ze had ervoor gezorgd dat Alex van twaalf, de slimmerik van het huis, zich achter de oren gewas-

sen had. Clara had tekeningen opgehangen van kleine Peg, die nog maar acht was en die tekeningen had gemaakt van varkentjes met krulstaarten als telefoonsnoeren. Toen het moment van aankomst was aangebroken had ze de kinderen in de salon geïnstalleerd, zelfs de dertien jaar oude tweeling, Billy en Barry – beiden met spierwit haar –, die een hekel hadden aan stilzitten, behalve dan als er gegeten ging worden, dan hadden ze er geen moeite mee.

Maar de kinderen waren niet gekomen. Ook zondag niet, of de dagen daarna.

Clara had elke dag naar de dienst Kinder- en Jeugdzaken van de gemeente gebeld (ze was dol op de telefoon in de gang. ‘Lavenham hier, 0500 434909,’ zei ze dan met beschaafde stem), maar die zeiden alleen maar: ‘Nee, vandaag niet, juffrouw Newton.’

De rabarber-crumble was op. Het zenuwachtige afwachten werd minder, de varkentjes met krulstaarten waren van de muur af gebladderd en de kinderen vroegen niet meer elke vijf minuten: ‘zijn ze er al?’

Ze kwamen pas toen de kinderen op school zaten en toen Clara op het punt stond naar de markt te gaan met een lange to-dolijst en een hoofd vol zorgen.

‘Waarom zijn jullie zo laat?’ Ze sprak de woorden zonder geluid uit.

‘Breek me de bek niet open...’ Juffrouw Bridges was roder dan ooit. Ze wuifde zichzelf koelte toe en Clara besloot maar niet te beginnen over de ladder in haar kous. In plaats daarvan keek ze door het autoraampje en zag de twee meisje op de achterbank. Ze ging weer rechtop staan.

‘Twee maar?’

Juffrouw Bridges perste haar lippen op elkaar. Ze was in een verschrikkelijke stemming, zo te zien.

‘Waar is de jongen?’

‘De plannen zijn veranderd,’ zei juffrouw Bridges, ze ontweek Clara’s blik en fatsoeneerde haar kapsel.

‘Veranderd? Waarom?’

Het duurde even voordat juffrouw Bridges weer op adem was. ‘De gemeente wist niet zeker of je het aan zou kunnen... Hij is naar een groter tehuis gestuurd.’

‘O’. Dat was pijnlijk. Clara boog zich weer om door het raampje te kijken, nu wat langer.

‘Kom maar naar buiten!’ zei ze enthousiast.

Het meisje dat over de leren bank naar buiten schoof zag er verhit uit,

niet op haar gemak. Ze had een strik met stippen in haar krullende haar en haar neus leek klein tussen haar bolle ronde wangen. Ze hield zo te zien wel van een snoepje. Alle kleren die Clara voor haar apart gelegd had, zouden te klein zijn; misschien zou Maureens oude kleding beter passen. Ze zag eruit alsof ze ongeveer veertien was, maar dat kon niet, want Clara wist dat ze naar de lagere school zou gaan.

‘Dit is de dertigste plek waar ik naartoe ga,’ hijgde ze terwijl ze op de weg sprong. Ze klemde een kleine tas onder haar arm. Iemand had er ‘Eev’ op gekrast.

Evelyn?

‘De dertigste?’ fluisterde Clara tegen juffrouw Bridges, die wat spullen pakte uit de kofferbak van de auto.

‘Nee hoor. Het is in werkelijkheid de negende.’

Negen was beter dan dertig, maar het was nog steeds een vreselijk groot aantal, en het voelde waarschijnlijk als dertig voor het arme meisje.

‘Welkom in jullie nieuwe thuis, Shilling Grange,’ zei Clara. ‘Ik ben jullie huismoeder, juffrouw Newton.’

Het meisje bekeek haar van top tot teen.

‘Is het wel de moeite om mijn spullen hier uit te pakken?’

Het andere meisje vouwde haar armen voor haar borst, sloeg haar benen over elkaar en weigerde de auto uit te komen.

‘Ik ga wel even bij haar zitten,’ stelde Clara opgewekt voor. ‘Juffrouw Bridges, zou u Evelyn willen meenemen om Stella te ontmoeten, alstublieft.’

Juffrouw Bridges zag er opgelucht uit, maar Clara wist niet of dat nou was omdat ze blij was Stella de kat te zien, of om weg te kunnen glijpen.

Op de achterbank zat een mager meisje met steil haar, dat ernstig keek. Ze had een olijkleurige huid, met een bijna geelgroene tint, en het was alsof iemand de huid onder haar ogen met een potlood donker gemaakt had. Ze speelde met een stukje touw dat ze zo strak om haar duim knelde dat het topje net zo paars was als de leren bekleding van de auto.

‘Ik ga niet uitstappen, hoor,’ waarschuwde ze Clara. ‘Maakt niet uit wat u zegt.’

‘Goed dan,’ zei Clara glimlachend, want ze had wel wat weerstand verwacht en ze hield wel van een meisje met een beetje pit. ‘Mag ik hier even gaan zitten?’ Als ze haar welkom zou heten met: ‘Dit is je nieuwe

thuis en hier ben je veilig,' zou dat een beetje te veel zijn nu, maar ze wist zeker dat ze het meisje voor zich zou winnen.

'Verplaats je in hun positie' was een goed uitgangspunt voor een huismoeder. Clara had een tweede kans gekregen als huismoeder van de Grange, en die ging ze niet verpesten. Dit jaar zouden de kinderen onder haar hoede tot bloei kunnen komen – de oude en de nieuwe. Er bestonden huismoeders die het niets kon schelen, die onverschillig waren, die hun tijd uitzaten tot hun huwelijk of pensioen. Maar nee, zo was Clara niet meer.

En Clara had een geheim wapen – citroensnoepjes met een zachte zure vulling, gele ovaaltjes met een wit poederstreepje, zuur op de tong. Ze waren inmiddels wat makkelijker te krijgen, maar schaars genoeg om er opgewonden over te raken.

Clara hield haar het zakje voor. 'Vind je deze lekker?'

Het meisje moest toegeven dat ze ze inderdaad lekker vond, en met tegenzin pakte ze er een uit de zak. Clara pakte er ook eentje. Het is veel moeilijker om boos te zijn op de wereld met een snoepje in je mond, dacht Clara.

De laatste vliegjes van de zomer vlogen zich te pletter tegen de voorruit. Het meisje zuchtte. Clara realiseerde zich dat juffrouw Bridges haar paperassen in een kartonnen doos op de passagiersstoel had laten staan, onder haar autohandschoenen. 'Kan je me allereerst eens vertellen hoe je heet?'

De blik van het meisje vloog naar de papieren. 'Het staat daar toch allemaal in?'

Als het meisje er niet was geweest, had Clara zich voorovergebogen en was ze door de paperassen gegaan. Maar ze was er wel, dus wachtte ze af. Het meisje trok het touwtje wat strakker. Ze keken hoe haar duim steeds paarser werd, als een lamp die oplichtte.

'Als je het nog strakker trekt, moeten we zo meteen je duim eraf hakken,' zei Clara.

Tijd voor een andere strategie.

Clara begon te vertellen over wat ze afgelopen maand allemaal had meegemaakt. Ze kon er nu wel zonder al te veel verontwaardiging over praten. Dat de gemeente van plan was geweest haar te ontslaan, en dat er een rechtszaak was geweest – 'een tribunaal noemen ze dat, en daar moesten ze vaststellen of ik wel goed genoeg was om te mogen blijven.'

Het meisje trok één wenkbrauw op. Het interesseerde haar zo te zien, ondanks alles.

‘En toen hebben we ons sterk gemaakt voor de zaak, en de kinderen hielpen allemaal en Iv...’ *Nee, niet over Ivor beginnen* – ‘een buurman hielp ook en uiteindelijk mocht ik blijven. Ik was door het dolle heen en ik ben vastbesloten, absoluut vastbesloten, om mijn beste beentje voor te zetten voor jullie allemaal.’ Clara glimlachte toen ze eraan dacht. ‘Ik ben dol op deze plek, al moet ik wel toegeven dat dat eerst wel anders was.’

Shilling Grange zag er in het zonlicht niet heel indrukwekkend uit. Het was oud en aftands, maar de eerste indruk was toch altijd goed.

Wat zou er in het hoofd van het meisje omgaan?

‘Het is een beetje afgeleefd, de vloeren lopen schuin en de radiatoren lekken. Maar vanbinnen is het prachtig.’ Ze keek of het meisje luisterde terwijl ze op het snoepje sabbelde. ‘Je vindt de tuin vast heel mooi. En er wordt hier niet geslagen of gestompt. Ik praat alles liever uit. Zoals Churchill zegt: je kunt beter praten dan oorlog voeren.’

Clara dacht aan wat Billy, de meer extraverte van de tweeling, ooit had verteld over het wrede beleid van haar voorganger, de gevreesde zuster Eunice: de sloten op de deuren, de slaag, de stilte tijdens de maaltijden, de openlijke vernederingen, in een kast opgesloten worden zonder eten. Dat de kinderen eten kregen waarvan ze ziek werden, Clara’s hart brak toen ze het hoorde. Wat vreselijk dat de kinderen dat hadden moeten doorstaan.

‘Ik geloof niet dat het goed is om straf te geven voor slecht gedrag. Ik geloof meer in belonen voor goed gedrag.’ *En dat werkt meestal wel*, dacht ze. Het meisje wond het touwtje nu ook om haar volgende vinger. Ze leek niet te luisteren, maar...

‘Ik wil eerlijk zijn tegen jullie allemaal. En waar ook maar je interesse ligt, van piano tot strips, ik zal mijn best doen je te helpen. Nadat ik hier was aangekomen ging ik van poëzie houden: mijn favoriete dichteres, Jane Taylor, kwam uit Lavenham! Ken je dat liedje, “Twinkle Twinkle, Little Star”?’

Het touwtje raakte los. Het meisje keek haar minachtend aan. ‘U kunt wel allemaal van die zielige verhalen gaan zitten vertellen, maar het interesseert me toch niet.’

Clara’s bloeddruk steeg. Ze vroeg zich af wat juffrouw Bridges aan het doen was met het andere kind en de kat. Het mocht dan een meisje met ‘pit’ zijn, de meegaande kinderen waren altijd degenen die moesten wachten en die niet de aandacht kregen die ze verdienden. Dit was naar

Evelyn toe toch niet aardig? En het was ook best koud in de auto. Clara droeg geen jas of hoed – ze had niet verwacht dat ze zo lang buiten zou zijn.

‘De andere kinderen zijn heel aardig.’ Ze zweeg. *Klonk dat alsof het saaie kinderen waren?*

‘En ook heel leuk. Je zult ze straks zien.’

Haar welkomstwoordje kwam er niet half zo goed uit als het in haar hoofd had geklonken.

‘Wat er ook gebeurt, hier ben je veilig.’

Uiteindelijk wikkelde het kind het touwtje van haar vingers en legde het op haar schoot, alsof het een kostbaar juweel was.

‘Ik wil naar huis.’

Een doorbraak.

‘Vertel eens wat meer over thuis.’ Clara’s mond verkrampde bijna van de gemaakte glimlach.

Aarzelend stak het meisje van wal. ‘We kregen altijd toast met boter als we na de kerk met papa om de haard zaten, en dan zong papa “My Old Man’s a Dustman”’

Clara knikte. *Toe maar.*

‘En daarna vertelde hij ons verhalen van vroeger in de RAF en dan lachten we totdat we pijn in onze buik hadden...’ Ze keek Clara uitdagend aan.

‘Is dat echt zo?’ vroeg Clara.

Het meisje lachte. Het klonk niet blij, meer als een machinegeweer in een oorlogsfilm, *ratata*. ‘Ha, natuurlijk is het niet waar. Wat zou ik hier doen bij u in deze oude troep als het waar was?’

‘Goed, genoeg nu!’ Clara leunde over haar heen, deed het portier open en duwde het meisje in de richting van de open deur. Maar in plaats van uit de auto te stappen, wat Clara had verwacht, tuimelde het meisje eruit en viel op de stoep, plat op haar handen. Daarna slaakte ze een ijzingwekkende kreet, haar hoofd vol angst geheven.

Een half uurtje later lag het meisje – ze heette Joyce – onder een deken op de bank in de salon, maar ze was tenminste wel opgehouden met huilen. Clara had geprobeerd haar over haar haar te aaien, maar daar was ze niet van gediend, Clara moest uit de buurt blijven. Juffrouw Bridges

had haar het huis in gedragen, half gesleept, zalf gesmeerd op haar geschaafde handen en haar lippen empathisch op elkaar geperst. Clara was teruggestuurd naar de auto om het geliefde touwtje op te halen.

De salon was Clara's favoriete kamer in huis. Toen ze net was aangekomen werd hij bijna niet gebruikt, maar nu was ze trots op de marmereen haard, de tweedehands schilderijtjes die ze op de markt had gekocht, van windmolens en bruisende beekjes, de lamp met de kralensliertjes, de kussens die Ivor had gemaakt, de dekens voor winteravonden – ook van Ivor. De voeten van Joyce staken uit aan het eind van de bank, maar toen Clara aanstalten maakte haar schoenen uit te doen – een ervan had een verhoogde zool zag ze – slaakte Joyce een kreet.

'Sorry,' zei Clara, 'ik wilde het je wat gemakkelijker maken.'

'Raak me nooit meer aan.'

En al die tijd zat Evelyn rustig patience te spelen op het vloerkleed, alsof ze iedereen wilde laten vergeten dat zij er ook nog was.

Juffrouw Bridges zette thee in de keuken.

'U had me kunnen waarschuwen dat er iets met Joyce' benen was.' Als ze juffrouw Bridges net zo'n rotgevoel kon geven als zijzelf had, dan zou dat haar eigen schuldgevoel enigszins verzachten. Gedeelde schuld was halve schuld.

'Het staat in het dossier.' Juffrouw Bridges wees naar de papieren die in de auto hadden gelegen.

'Het was fijn geweest als ik het van tevoren had geweten.'

Juffrouw Bridges zag er getergd uit. 'Ik had van tevoren geen dossiers gekregen.'

'Zou dat voor de toekomst geen goed idee zijn?' vroeg Clara. Na het tribunaal was haar gevraagd om mee te denken over verbeteringen bij het runnen van de tehuizen. Dit zou boven aan het lijstje komen te staan.

'Je redt het wel, Clara.'

'En als ik het niet red?'

Alsof je kinderen terug kan brengen naar een kraampje op de markt.

Juffrouw Bridges zei dat er onlangs een programma op de radio was geweest, *De vreugde van adoptie*, met die van enthousiasme kraaiende presentator, Donald Burton. De dag erna had de telefoon van de dienst Kinder- en Jeugdzaken roodgloeiend gestaan. Iedereen wilde wel zo'n schattig kindje adopteren. In eerste instantie had de staf niet begrepen waarom er ineens zo veel belangstelling was geweest.

‘Gaan die adopties ook echt door?’ vroeg Clara.

Juffrouw Bridges haalde haar schouders op.

‘Ik begrijp nog steeds niet waarom ze die jongen niet stuurden.’

Maar misschien was het maar beter zo. Drie moeilijke nieuwelingen was wel wat veel.

‘Ik weet dat je het niet begrijpt...’ zei juffrouw Bridges, haar blik afgewend. ‘Maar het is nou eenmaal zo.’

Het leek alsof juffrouw Bridges afstand van haar nam. Ze was normaal gesproken zo sympathiek (Clara had geen idee wat ze het afgelopen jaar zonder haar had moeten beginnen). Net toen Clara wat wilde zeggen, kondigde juffrouw Bridges aan dat ze de supervisie over Shilling Grange over ging dragen aan juffrouw Cooper, een collega bij de dienst Kinderen en Jeugdzaken. Juffrouw Bridges hield zich naast haar werk voor de kinderen ook bezig met begraafplaatsen, en ze zei dat dat ze daar tegenwoordig zo veel tijd mee kwijt was dat ze haar werkzaamheden voor Shilling Grange er niet meer bij kon hebben. Ze zei dat het niet echt haar eigen keuze was, en ze wilde Clara natuurlijk nog steeds bijstaan, niet in haar officiële functie wellicht, maar als vriendin die haar een schouder bood om uit te huilen. Deze mededeling tezamen met de jongen die niet was komen opdagen, lieten een alarmbelletje afgaan bij Clara. Ze had het gevoel dat juffrouw Bridges gedegradeerd was.

Ze vroeg of dat het geval was, maar dat ontkende juffrouw Bridges met klem. ‘Ik heb je hoog zitten,’ zei ze. ‘En je mag juffrouw Cooper graag, toch?’

Juffrouw Cooper woonde met een huisgenoot in Colchester. Soms had Clara het gevoel dat juffrouw Cooper het leven leidde dat ze zelf geleid zou kunnen hebben – als de oorlog geen roet in het eten had gegooid natuurlijk. Juffrouw Cooper ging heel veel uit. Soms haalde ze een nacht door, wat tot gevolg had dat ze de volgende dag met een enorme kater aan haar bureau zat, grote glazen water wegklokkend terwijl ze sprak met kandidaat-adoptieouders. Clara mocht haar, maar ze voelde zich bij juffrouw Bridges meer op haar gemak, want juffrouw Bridges was meestal heel moederlijk. Maar vandaag niet. Ze had nog maar één kopje thee gedronken toen ze alweer opstond. Normaal nam juffrouw Bridges er minstens twee of drie. Was dat vanaf nu allemaal anders?

‘Dat was het dan voor mij.’

‘Is er iets?’ Er was echt iets heel erg anders dan normaal.

Juffrouw Bridges glimlachte zwakjes. ‘Vergaderingen.’

‘Waarover?’

Juffrouw Bridges perste haar lippen op elkaar. Clara beet op de hare. *Mocht ze nu niet eens meer met haar praten?*

Juffrouw Bridges deed haar jas aan en haar autohandschoenen. ‘Gewoon bespreken waar we nog op kunnen bezuinigen, niks gek,’ mompelde ze.

Geld, altijd weer dat geld. Geld was altijd de grote verpester. Net als je dacht dat je nu wel genoeg was uitgeknepen, kwamen ze weer langs om je nog een beetje meer uit te knijpen.

‘Met wie vergadert u dit keer?’

Daar wilde juffrouw Bridges duidelijk niets over zeggen.

‘Meneer Horton...’

Meneer Horton was inspecteur bij de dienst Kinder- en Jeugdzaken. Clara kon zich niet herinneren dat juffrouw Bridges eerder met hem had moeten overleggen, maar ze wist nog wel dat ze graag over hem klaagde. Je zou bijna denken dat hij een oorlogsmisdadiger was, als je juffrouw Bridges hoorde over zijn liefde voor jeu de boules en dat hij nog bij zijn moeder woonde.

‘O, bah.’ Clara grinnikte, in de hoop op eindelijk weer een beetje saamhorigheid. Maar juffrouw Bridges’ hoofd werd nog rozer. ‘Hij gaat u toch niet uitnodigen voor een potje jeu de boules?’ vervolgde Clara.

Juffrouw Bridges zag eruit alsof ze net een prik van een hoedenspeld had gehad. Haar mond ging een paar keer open en dicht, als van een goudvis. ‘Clara, dit is geen manier om over een gerespecteerde seniore medewerker te praten.’

Was dit dezelfde vrouw die een maand geleden tijdens het feestje na het tribunaal een theemuts op had gezet en uitgebarsten was in een liedje: ‘It’s a Long Way to Mr Sommersby’ (meneer Sommersby was hoofd van de dienst Kinder- en Jeugdzaken)?

Juffrouw Bridges klemde haar paperassen tegen haar borst: ‘Ik kom er zelf wel uit.’

De ochtend ging zo sloom voorbij dat het wel leek of het zondag was. Onwennig liet Clara de meisjes achter in de salon, terwijl ze haar taken afwerkte. De reactie van juffrouw Bridges bleef in haar hoofd hangen. Normaal gesproken was de vrouw meevoelend en bemoedigend. Ze zei altijd dat ze een team vormden, ‘wij twee tegen de wereld’. Maar nu voelde het alsof juffrouw Bridges het team verlaten had.

Nou ja, misschien was juffrouw Bridges ook wel een beetje confuus dat ze niet langer Clara's belangrijkste contact was. Misschien was deze abrupte omslag haar manier om daarmee om te gaan.

Toen ze terugkwam in de salon, bevonden de meisjes zich nog op precies dezelfde plek: Evelyn in kleermakerszit aan het patiencen, en Joyce onder de deken, blik op oneindig. Alsof ze schildersmodellen waren. Van de ene kant was het bewonderenswaardig, maar Clara vond het toch eerder eigenaardig. Het enige geluid in de kamer was dat van kaarten die geschud en neergelegd werden.

Maureen kwam als eerste thuis, even na drieën. Ze snelde langs Clara en holde met twee treden tegelijk naar boven, ze nam nauwelijks de tijd om goeiedag te zeggen. Een paar weken geleden was ze begonnen bij Robinson, Browne en White. De advocatenpraktijk was vlak bij de Grange, op nog geen honderd meter afstand, met in elke kamer Griekse zuilen en portretten van King George. Ze werkte er op vrijdag, maar niet alléén op vrijdag: ook elke dag na school werkte ze er van vier tot zes.

Maureen was dol op haar baantje, en dan vooral op het geld. Clara had altijd gedacht dat Maureen iets huishoudelijks zou gaan doen, want ze had dan wel een hekel aan naaiwerk, maar ze was een intuïtieve en inventieve kok – veel beter dan Clara. Maar nu had ze het over een administratieve opleiding. Haar huidige taken bij Robinson, Browne en White bestonden uit het op alfabetische volgorde zetten van dossiermappen. (Joost mag weten hoe ze ze eerder altijd hadden opgeborgen!) Clara had het alfabet op een strookje papier geschreven, en dat had Maureen ter controle altijd op zak, want ze raakte de draad vaak een beetje kwijt bij de LMNOP.

In een wip had Maureen haar schooluniform verwisseld voor een net jurkje met ceintuur dat van Clara was geweest – een miljard jaar geleden – toen ze nog op kantoor werkte, en spurtte naar de voordeur. Ze was een wervelwind de laatste tijd.

'Zeg je niet even gedag tegen de nieuwe...' riep Clara, maar Maureen vloog al voorbij, en deed alsof ze het niet hoorde.

'Hebt u radijsjes voor me gekocht?' zei Rita, samen met Peg was ze net thuisgekomen. Ze fronste toen Clara opbiechtte dat ze ze niet had gekocht, Rita's humeur daalde onder nul – zoals wel vaker. Bij haar was het glas altijd halfleeg.

'De nieuwe meisjes zijn net zo oud als jij, Rita!' zei Clara opgewekt. 'Ik weet zeker dat jullie het heel goed met elkaar kunnen vinden.'